



ת"פ 29175/09/13 - מדינת ישראל נגד רונית גלפנד, ליאור פלטיאל גלפנד

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 29175-09-13 מדינת ישראל נ' גלפנד אח'
בפני כבוד השופט הבכיר יצחק לובוצקי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. רונית גלפנד
2. ליאור פלטיאל גלפנד

הנאשמים

גזר דין

בהתאם להכרעת הדין מיום 12.12.17, הורשע מר ליאור גלפנד (להלן: "**הנאשם**"), בעבירה של העסקת עובדת זרה שלא כדין- עבירה לפי סעיף 2(א)(2) לחוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) התשנ"א-1991 (להלן: "**חוק עובדים זרים**").

הנאשם מבקש מבית הדין כי יעשה שימוש בסמכות הנתונה לו מכוח סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), ויורה על ביטול הרשעתו תוך הפנייתו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר לבחינת המלצתו לביטול הרשעה. לטענתו, בהתחשב בהכרעת הדין הנוגעת למעורבותו הנמוכה בהעסקת העובדת, בהתחשב בתקופת ההעסקה הקצרה (חודש אחד בלבד), כי מדובר בעבירה ראשונה ויחידה של הנאשם, העובדה כי הנאשם לא עבר עבירות נוספות והוא אדם נורמטיבי ללא עבר פלילי. לפי ב"כ הנאשם יש להתחשב בכך כי להרשעה יש השלכה על תחומי פעילותו של הנאשם ופרנסתו כבעל השליטה ומנכ"ל חברת ארטא, וכי עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של ההרשעה בו, אל מול התועלת שתצמח לציבור מהרשעתו. כל אלה מצדיקים לפי הנאשם ביטול הרשעתו, של תוך הפנייתו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר לבחינת המלצה מתאימה.

לחלופין ככל שבית הדין יחליט לגזור את דינו של הנאשם, מבקש זה להתחשב בנסיבות העבירה, בנסיבותיו האישיות של הנאשם, כמו גם התמשכות ההליך ולגזור את עונשו לקולה (ר' טיעוני הנאשם- עמ' 15 לפרוטוקול מיום 6.3.18 ש' 13-31).

המאשימה טוענת מצידה, כי אין מקרה זה מצדיק ביטול הרשעה. עבירות של העסקת עובדים זרים בבסיסן הינן עבירות מנהליות, אשר ככלל, מבצעי עבירות אלה הינם אנשים נורמטיביים. לנוכח אופיין הכלכלי של עבירות אלה, ולנוכח המסר המרתיע שביקש המחוקק להעביר לציבור, ככלל עבירות של העסקת עובדים זרים מחייבות הרשעה וענישה מוחשית בעלת אופי כלכלי.



זאת ועוד, בשל אופיין של עבירות אלה טוענת המאשימה, ומאפייני מבצעי עבירות אלה שהינם אנשים בעלי מעמד חברתי גבוה, המנהלים אורח חיים נורמטיבי, אין מקום להפניה לשרות המבחן.

לפי המאשימה, הנאשם לא הוכיח כל קשר בינו לבין חברת ארטא וממילא גם לא הוכח כי אכן ייגרם כל נזק ממשי לאותה חברה. הנאשם גם לא הוכיח כי תיגרם לו פגיעה מעצם הרשעתו, כזו שהיא חמורה מהפגיעה הנגרמת לכל אדם המורשע בעבירות דומות, וממילא לא הצביע על כל טעם לביטול הרשעתו.

אשר לעונש- המאשימה ביקשה להשית על הנאשם קנס של 20,000 ₪ (הקנס המקסימלי

הוא 58,400 ₪).

דין והכרעה:

ביטול הרשעה

הסמכות לביטול הרשעתו של מי שהורשע בביצוע עבירה קבועה בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, כדלקמן:

"192א. הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש

מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או

לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור."

כמו כן, קובע סעיף 71א(ב) לחוק העונשין כי:

"71א. (ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לענין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, כדין צו מבחן."

יחד עם זאת, נקבע בפסיקה כי דרך המלך בדין הפלילי שמי שנמצא אשם בביצוע העבירה שיוחסה לו יורשע, וייגזר עליו עונש (ע"פ 9262/03 פלוני- מדינת ישראל, פ"ד נח (4), 869 (2004)).

הסמכות לבטל הרשעה תופעל במשורה, במקרים חריגים בלבד, בהם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת, [ע"פ (ארצי) 33098-09-12 א.פ.י. שירותי כוח אדם בענף הבניין (2005) בע"מ - מדינת ישראל - משרד התעשייה,



המסחר והתעסוקה (11.8.14):

"ההרשעה היא השתלשלות טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. ההרשעה מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי כנגד נאשם, משלימה את שלביו השונים ואף מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים. ההרשעה מוסיפה לעבירה הקבועה עלי חוק את המשמעות הנורמטיבית הנדרשת כדי לקעקע מעשה מסוים כפסול ורע מוסרית בעיני החברה כולה, ומייצרת הרתעה מפני ביצוע עבירות דומות" (ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין, מיום 4.9.2007, בפסקה 76 וההפניות שם, להלן: פרשת קליין; ע"פ 6291-05-10 א. כפיר אחזקות בע"מ - מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, מיום 31.1.2012 בפסקה 28, להלן: פרשת כפיר).

עם זאת, נקבע כי ישנם מצבים חריגים לכלל, המצדיקים הימנעות מהרשעה פלילית:

"המשפט מניח כי רקמת החיים האנושיים, בהשתקפותה בהליך הפלילי, מולידה מצבים קיצוניים שאינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים ומיוחדים, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי, לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה, נתון בידי בית המשפט הכוח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין" (פרשת קליין, שם וכן ראו ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל, מיום 31.12.2007 בפסקה 9 לחוות דעתה של השופטת פרוקצ'יה, להלן: פרשת לאופר).

בעניין חדוות הורים (ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים (8.2.14)) דן בית הדין בסוגיה, וציין לאמור:

"הסמכות לבטל הרשעה מופעלת על ידי בתי המשפט במשורה, תוך שמירת

נקודת המוצא כי אדם אשר הוכחה אשמתו בהליך פלילי - יש להרשיעו בדין. ההרשעה מהווה פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית ומסייעת למיצוי ההליך הפלילי ותכליותיו. יישום נקודה המוצא מאפשר הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני. בנוסף, הקפדה על עצם ההרשעה נדרשת לצורך העברת המסר ההרתעתי הרצוי...".

בעניין כתב [ע"פ 2083/96 תמר כתב - מדינת ישראל, נב(3) 337 (1997)] נקבע כי:

"... אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיווידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים,



ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל.

לאחרונה, חזר בית הדין הארצי על הכללים האמורים והבהיר לעניין ביטול הרשעה. זאת, שעה שמדובר בהעסקת עובד זר במשק בית על ידי אדם נורמטיבי, המורשע לראשונה בפלילים, כאשר המקרה אינו משקף דפוס התנהגות כרוני ולאחר שהנאשם נטל אחריות על מעשיו - כך [ע"פ (ארצי) 33112-09-15 מדינת ישראל - מרסי זלקינד (5.7.17) (להלן: עניין זלקינד)] (ההדגשות אינן במקור):

"לא למותר הוא להזכיר כי העבירות לפי חוק עובדים זרים, ובכללן העבירות מושא כתב האישום, הן עבירות בעלת אופי כלכלי. צודקת המערערת בטענתה כי במרבית המקרים מבצעי עבירות אלה הם אנשים נורמטיביים. עם זאת, בשים לב לאופיין הכלכלי, הן מחייבות ככלל הרשעה וענישה מוחשית בעלת אופי כלכלי. ענישה ללא הרשעה פוגעת באפשרות להשיג את התכלית העומדת בבסיס העבירות הללו, שהיא לעקור מן השורש את התופעה הפסולה של העסקת עובדים זרים ללא היתר, ובניגוד ליתר הוראות החוק. מקובלת עלינו טענת המערערת בהקשר זה, לפיה, בשל אופיין ותוצאותיהן של העבירות הכלכליות כפי שנקבעו בחוק עובדים זרים, יש להיזהר במתן משקל יתר לעברם הנקי ואורחות חייהם הנורמטיביים של מי שמואשם בהן, ומנגד, על מנת להבטיח את עקרון אחידות הענישה ואת שיקולי ההרתעה והגמול, יש ליתן משקל רב יותר לאופיין של העבירות, נסיבותיהן ותוצאותיהן. יפים לענייננו כאן דברי השופטת (כתוארה אז) נאור בפרשת מצרפס, בהתייחסה לטענות דומות לביטול הרשעה בקשר לעבירות על חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988, וכך בלשונה:

'המורשעים בעבירות על חוק ההגבלים העסקיים הם לעתים מזומנות אנשים נורמטיביים בכל תחום אחר וחסרי הרשעות בפלילים. ככלל, הימנעות מהרשעה בכגון דא יש בה משום "איתות" שלילי לציבור. איתות כזה אינו עולה בקנה אחד עם הצורך להחדיר לתודעתם של מנהלי עסקים שעבירות על חוק ההגבלים העסקיים עבירות 'רגילות' הן, שכלל יש להרשיע בגינן.

... עם זאת אין לקבוע כלל שלפיו לעולם יימנע בית-המשפט מביטול הרשעה בעבירה על חוק ההגבלים העסקיים ... בית-המשפט חייב תמיד, כשהוא מתבקש לבטל הרשעה, להפעיל את שיקול-דעתו ולשקול את כל נסיבות העניין' (ע"פ 1042/03 מצרפס שותפות מוגבלת בע"מ (1974) נ' מדינת ישראל, פד"י נח(1) 721, 730-731 (2003)).

הנה כי כן, בביטול הרשעה בנסיבות מעין אלה, בהן המורשעים הם אנשים נורמטיביים בכל תחום אחר, יש משום מסר שלילי, שאינו עולה בקנה אחד עם תכלית החקיקה, לעקור מן השורש את התופעה העבריינית האסורה, ובענייננו העסקת עובד זר ללא היתר כדין.



לאחר בחינת טענות הצדדים וכלל החומר שבתיק, על יסוד אמות המידה שנקבעו בפסיקה כמפורט לעיל, אני קובע כי לא התקיימו במקרה הנדון נסיבות חריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה.

הנאשם הוא אדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי וזו לו העבירה הראשונה והיחידה;

עם זאת, הנאשם לא הצביע על נימוק ממשי, חריג או מיוחד בעניינו או פגיעה חריגה או מיוחדת בעיסוקו; אופייה של העבירה, כמו גם ההיבט החברתי-כלכלי אינו מצדיק במקרה דנן הימנעות מהרשעה.

גזירת העונש:

גזירת עונשו של הנאשם צריכה להתבצע על פי תיקון 113 לחוק העונשין, אשר קבע

מספר שלבים אותם יש ליישם לצורך קביעת העונש:

בשלב הראשון, נדרש בית הדין לקבוע האם הנאשם הורשע במספר עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר במספר עבירות, האם הן מהוות אירוע אחד וככל שמדובר באירוע אחד יש לבחון את שני השלבים הנוספים. בשלב השני, נדרש בית הדין לקבוע את מתחם הענישה אשר במסגרתו ראוי להתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. בשלב השלישי, יש לבחון את הנסיבות שאינן קשורות לעבירה ובהתחשב בהן לגזור על הנאשמים עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (ר' ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים (8.11.14)).

במקרה דנן, מדובר בשתי עבירות ובנסיבות המהוות אירוע אחד, ומשכך יש לעבור לשלב של קביעת מתחם הענישה. בשלב זה ולעניין קביעת המתחם יש להתחשב, על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין בעיקרון ההלימה. משמע - יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט לחוק העונשין. הכלל הוא, כי העונש המרבי אמור לשקף את הנסיבות החמורות ביותר האפשריות לביצוע העבירה, כאשר

מטבע הדברים נסיבות אלה אמורות להיות נדירות ביותר, ורובן המכריע של המעשים המהווים עבירות אינו עונה על נסיבות אלה (ר' עניין חדוות הורים).

העבירה בה הורשעו הנאשמים של העסקת עובדת זרה שלא כדין, פוגעת במספר ערכים מוגנים ובכלל אלה: ההשלכות העקיפות שעשויות להיות להעסקה זו על פגיעה בזכויות של קבוצת עובדים מוחלשת שעליה נמנים העובדים הזרים; ההשלכות העקיפות שעניין פגיעה בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים, אשר יידרשו להתחרות בשוק העבודה עם "כוח עבודה זול". בנוסף נקבע, כי לעניין מתחם הענישה יש לקחת בחשבון את המניע לביצוע העבירה ולבחון את השאלה האם מדובר במניע כלכלי, כך שיש הצדקה לענישה כלכלית אפקטיבית. כמו כן, יש להתחשב גם בכך שהעבירות לפי חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, ולכן יש להתחשב בשיעור הקנס המנהלי כפי שקבע מחוקק המשנה בנסיבות של כתב אישום יזום, ואת הצורך ההרתעתי.



לאור כל האמור, בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים מחד, ובשים לב לכך שמדובר בהעסקה של עובדת אחת על פני תקופה של חודש אחד, שלא במסגרת עסקו של הנאשם מאידך - הרי שנראה כי מתחם הענישה הראוי ביחס לנאשם לגבי העבירה של העסקת עובדת זרה שלא כדין נע בין 5,000 ₪ לבין 15,000 ₪ (זאת בהתחשב בכך שהרף המרבי שקבע המחוקק הוא 58,400 ₪).

במקרה שלפניי, לנאשם אין עבר פלילי ואין הרשעות קודמות. אין אף מחלוקת על כך שמאז ביצוע העבירה הוא לא עברו עבירות, ואף לא הוטלו עליו קנסות בגין עבירות דומות.

כמו כן, יש להביא בחשבון את חלוף הזמן, את העובדה שהעבירה מושא כתב האישום נעברה בשנת 2013, ואת תקופת ההעסקה הקצרה.

בנוסף, יש לקחת בחשבון במקרה זה, את הודאתה של הנאשמת האחרת במשפט, כבר בשלבים המוקדמים של ההליך והחיסכון בזמן השיפוטי. יש לקחת בחשבון גם את הכרעת הדין שניתנה בעניין הנאשם (**המקלה בחלקו שלו בביצוע העבירה**), וכן ההתחשבות בהיותם של הנאשמים יחידה משפחתית וכלכלית אחת, **והנאשמת האחרת כבר נשאה בקנס כספי לא מבוטל**.

בנסיבות אלה, אני גוזר על הנאשם קנס של 6,000 ₪ בלבד.

בנוסף, יחתום הנאשם על התחייבות בגובה 30,000 ₪, שלא לעבור עבירה דומה במשך שנתיים מיום מתן גזר הדין.

הנאשם יהיה רשאי לשלם את הקנס שהוטל עליו ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, אשר הראשון שבהם ישולם עד ליום 1.7.18.

המזכירות תשלח לצדדים את גזר הדין בדואר.

זכות ערעור: לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ד אייר תשע"ח, 29 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.